

**დამოუკიდებელი ინსპექტორის
გ ა და წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა**

ქ. თბილისი

2021 წლის 16 ივლისი

**დისციპლინური საქმე №189/19-2
ყოფილი მოსამართლის -- -- მიმართ
დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ**

-- -- 2019 წლის 21 ნოემბრის №-- საჩივრის საფუძველზე „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75⁵ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის და 75⁶ მუხლის შესაბამისად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ მოსამართლის -- -- მიმართ დაიწყო დისციპლინური სამართალწარმოება და წარმოდგენილი საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმება.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2019 წლის 03 დეკემბრის №-- წერილით მოსამართლეს ეცნობა მის მიმართ საჩივრის შემოსვლის და დისციპლინური სამართალწარმოების დაწყების შესახებ.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75⁷ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე, დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2020 წლის 27 იანვრის გადაწყვეტილებით დისციპლინური საჩივრის წინასწარი მოკვლევის ვადა გაგრძელდა 2 (ორი) კვირით.

1. დისციპლინური დევნის დაწყების საფუძვლიანობის შემოწმება განხორციელდა საჩივარში მითითებულ შემდეგ გარემოებებზე:

საჩივრის ავტორი აღნიშნავს, რომ -- -- სასამართლოს მოსამართლე -- -- გააჭიანურა სასამართლოში წარდგენილი საკასაციო საჩივრის განხილვა.

2. საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები:

საქმის მასალების შესწავლის შედეგად დადგინდა, რომ მსჯავრდებულ -- -- ინტერესების დამცველმა ადვოკატმა -- -- 2019 წლის 18 მარტს, საკასაციო საჩივრით მიმართა სასამართლოს და ითხოვა -- სააპელაციო სასამართლოს 2019 წლის 28 თებერვლის განაჩენის გაუქმება, მსჯავრდებულ -- -- მიმართ.

2019 წლის 5 აპრილს, -- -- მიმართ არსებულ სისხლის სამართლის საქმე საკასაციო წესით განსახილველად გადაეზღვა -- -- სასამართლოს. იმავე დღეს, 2019 წლის 5 აპრილს, საქმის ელექტრონული განაწილების სისტემის მეშვეობით, საქმე განსახილველად გადაეცა მოსამართლეს -- --.

2019 წლის 2 ოქტომბერს, -- -- სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ (შემდეგი შემადგენლობით: -- -- (თავმჯდომარე), -- --, -- --) დაუშვებლად ცნო მსჯავრდებულ -- -- ინტერესების დამცველი ადვოკატის -- -- სააკასაციო საჩივარი. საკასაციო პალატის შეფასებით, საჩივარი არ აკმაყოფილებდა საქართველოს სსსკ 303-ე მუხლის მე-3 ნაწილით განთავლისწინებულ მოთხოვნებს.

3. დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2020 წლის 30 იანვრის დასკვნა:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტი განსაზღვრავს მოსამართლის დისციპლინური გადაცდომის სახეებს (2020 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი რედაქცია). იმისათვის, რომ დადგინდეს ჰქონდა თუ არა ადგილი მოსამართლის მიერ შესაბამისი გადაცდომის ჩადენის ფაქტს, საჭიროა სამართლებრივი შეფასება მივცეთ მოცემულ საქმეზე დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებს და შევაფასოთ კონკრეტული ფაქტები შეიცავენ თუ არა დისციპლინური გადაცდომის ნიშნებს.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტის „ვ.ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, დისციპლინური გადაცდომის ერთ-ერთ სახეს წარმოადგენს „მოსამართლის მიერ საქართველოს საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი ვადის არასაპატიო მიზეზით არსებითად დარღვევა.“ ამავე ქვეპუნქტის თანახმად, საპროცესო ვადის დარღვევის მიზეზი არასაპატიოდ არ ჩაითვლება თუ მოსამართლემ აღნიშნული ვადის დაცვა ობიექტურ გარემოებათა (საქმეთა სიმრავლე, საქმის სირთულე და სხვა) გამო ვერ შეძლო.

ამდენად, განსახილველ შემთხვევაში, საჩივრის შინაარსიდან და საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებებიდან გამომდინარე, უნდა შეფასდეს გვაქვს თუ არა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტის „ვ.ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ფაქტი.

საკითხის ობიექტური და სამართლიანი შეფასების მიზნით, მნიშვნელოვანია ყურადღება გამახვილდეს ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლით დადგენილ პრაქტიკაზე, რომელიც ეხება საქმის გონივრულ ვადაში განხილვის ზოგად სტანდარტს. კერძოდ, ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის ფარგლებში აღიარებულია, გონივრულ ვადაში საქმის სასამართლო განხილვის უფლება. დანაწესი მიზნად ისახავს იმის უზრუნველყოფას, რომ ბრალდებულ პირებს არ მოუწიოთ ხანგრძლივი დროის განმავლობაში ბრალდებულის სტატუსში ყოფნა და ბრალეულობის საკითხზე გადაწყვეტილება დროულად იქნას მიღებული (Wemhoff v Germany, §18; Kart v. Turkey[GC], §68). ამდენად, გონივრულ ვადაში საქმის სასამართლო განხილვის უფლება უპირველესყოვლისა უზრუნველყოფილია ბრალდებულის ინტერესებიდან გამომდინარე.

ამასთანავე, საქმის განხილვის უსაფუძვლო გაჭიანურების შესაძლო ჩადენაზე მსჯელობისას ასევე აუცილებელია ყურადღება მიექცეს იმ კრიტერიუმებს, რასაც ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო მე-6 მუხლის დარღვევის დადგენის დროს (საქმის განხილვის გონივრული ვადის დარღვევის გამო) იყენებს.

შესაბამისად, საქმის განხილვის ვადების გონივრულობა უნდა შეფასდეს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო პრაქტიკით დადგენილი შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით:

- 1) საქმის სირთულე, რომელიც შეიძლება დაკავშირებული იყოს, როგორც საქმის ფაქტობრივ, ისე სამართლებრივ სირთულესთან (Katte Klitsche de la Grange v. Italy, §55; Papachelas v. Greece, §39); რომელიც შეიძლება დაკავშირებული იყოს რამდენიმე მხარის საქმეში ჩაბმასთან (H. V. United Kingdom, §72); მტკიცებულებების გამოკვლევასთან (Humén v. Poland, §63) და ა.შ. ამასთან, იმ შემთხვევაშიც როდესაც საქმე თავისი არსით სირთულით არ ხასიათდება, თუმცა ეროვნული კანონმდებლობა არ არის ნათელი ამ გარემოებამაც შეიძლება საქმის განხილვის უსაფუძვლო გაჭიანურება გამოიწვიოს (Lupeni Greek Catholic Parish and others v. Romania, §150);
- 2) მხარეთა მოქმედებები, რაც გულისხმობს მაგალითად, ადვოკატთა ხშირ ცვლილებას (Koenig v. Germany, §103), შუამდგომლობებს, რომელიც გამიზნულია პროცესის გასაჭიანურებლად, ან უბრალოდ დაკავშირებულია გარკვეულ ვადებთან (Acquaviva v. France, §61), ასევე სხვა მოქმედებები, რომელიც უკავშირდება საქმის განხილვის ვადის გაგრძელებას;

3) საქმის განმხილველი მოსამართლის მოქმედებები, ყურადღება უნდა მიექცეს ხანგრძლივი დროის განმავლობაში მოსამართლის მიერ საპროცესო მოქმედების შეუსრულებლობას/ჩაუტარებლობას (Pafitis and others v. Greece, §93; Tierce and others v. San Marino, §31; Suermeli v. Germany, §129).

თუმცა, აქვე ყურადღება უნდა გამახვილდეს იმ გარემოებაზე, რომ ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს განმარტებით, საქმის განხილვის ვადა იყო გონივრული თუ არა უნდა შეფასდეს ყოველ საქმეზე ინდივიდუალურად, საქმის კონკრეტული გარემოებების გათვალისწინებით (Frydender v. France, §43) და ერთიანობაში ყველა საპროცესო მოქმედების მხედველობაში მიღების შედეგად (König v. Germany, §98).

გარდა საქმის განხილვის გონივრულ ვადაში განხილვის სტანდარტისა, მნიშვნელოვანია ეროვნულ საპროცესო კანონმდებლობის ანალიზი, რომლითაც განსაზღვრულია საქმის განხილვის ვადები. კერძოდ, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-300 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, საკასაციო წესით შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის მიერ გამოტანილი განაჩენი, რომელიც, კასატორის აზრით, უკანონოა. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივრის შეტანის უფლება აქვს ბრალმძებელს, ზემდგომ პროკურორს, მსჯავრდებულს ან/და მის ადვოკატს. ხოლო ამავე კოდექსის მე-302 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივარი შეიტანება განაჩენის გამომტან სასამართლოში მისი გამოცხადებიდან 1 თვის ვადაში. ამავე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, საქმე, საჩივარი და მისი შესაგებელი სააპელაციო სასამართლოდან იგზავნება საქართველოს უზენაეს სასამართლოში.

სსსს კოდექსის 303-ე მუხლის მე-3¹ და მე-3² ნაწილების თანახმად, საკასაციო სასამართლომ უნდა შეამოწმოს, დასაშვებია თუ არა საკასაციო საჩივარი ამ მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ მოთხოვნათა შესაბამისად. თუ საკასაციო საჩივარი აკმაყოფილებს აღნიშნულ მოთხოვნებს, იგი დასაშვებად უნდა იქნეს ცნობილი. საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია ზეპირი მოსმენის გარეშე შეამოწმოს საკასაციო საჩივრის დასაშვებობა. ამავე კოდექსის 303-ე მუხლის მე-3³ ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივრის დაუშვებლად ცნობის შესახებ სასამართლოს გამოაქვს დასაბუთებული განჩინება. ეს განჩინება უნდა შეიცავდეს კასატორის მიერ მითითებული დასაშვებობის საფუძვლების არგუმენტირებულ უარყოფას. ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლოს განჩინება საჩივრის დაუშვებლად ცნობის თაობაზე საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

განსახილველ შემთხვევაში, -- -- 2019 წლის 21 ნოემბრის №-- საჩივრის შესწავლის შედეგად გამოვლინდა, რომ საკასაციო პალატამ საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხი გადაწყვიტა სს საქმისა და საკასაციო საჩივრის -- -- სასამართლოში შესვლიდან 6 (ექვსი) თვის ვადაში. კერძოდ, როგორც საქმის მასალებით დადგინდა, სს საქმე საჩივართან ერთად საქართველოს უზენაეს სასამართლოში გადაიგზავნა 2019 წლის 5 აპრილს, ხოლო საკასაციო პალატამ საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხზე იმსჯელა 2019 წლის 2 ოქტომბერს.

საპროცესო კანონმდებლობის ანალიზიდან გამომდინარე, უნდა აღინიშნოს, რომ საკასაციო საჩივრის სასამართლოში წარდგენა უპირობოდ არ ნიშნავს, რომ სასამართლო აუცილებლად განიხილავს წარდგენილ საჩივარს. იმისთვის, რომ სასამართლომ განიხილოს საკასაციო საჩივარი, სასამართლომ უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება საკასაციო საჩივრის დასაშვებად ან დაუშვებლად ცნობის შესახებ.

ამასთან, ხაზგასმით უნდა ითქვას, რომ სსსსკ-ის 303-ე მუხლი საკასაციო სასამართლოს არ უდგენს განსაზღვრულ ვადას საჩივრის დასაშვებობის საკითხის გადასაწყვეტად. საპროცესო კანონმდებლობა ადგენს შემაჯამებელი გადაწყვეტილების მიღების საერთო ვადას. კერძოდ, სსსსკ-ის 303-ე მუხლის მე-8 ნაწილის თანახმად, საკასაციო სასამართლოში საკასაციო საჩივარზე შემაჯამებელი გადაწყვეტილება მიიღება საკასაციო სასამართლოში საქმისა და საჩივრის შესვლიდან არა უგვიანეს 6 თვისა. შესაბამისად, საგულისხმოა, რომ გონივრული ვადის დაცვის შემთხვევაში, საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის

საკითხის შეფასებისთვის განკუთვნილი მაქსიმალური ვადა, არ უნდა აღემატებოდეს შემაჯამებელი გადაწყვეტილების მიღების საერთო ვადას.

ამდენად, მოცემულ შემთხვევაში, დამოუკიდებელ ინსპექტორს მიაჩნია, რომ მოსამართლე -- -- საკასაციო საჩივარი განიხილა გონივრულ ვადაში (განხილვის ვადა არ აღემატება 6 თვეს) და მისი ქმედება არ შეიცავს დისციპლინური გადაცდომის ნიშნებს.

4. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ გადაწყვეტილების მიღების სამართლებრივი საფუძვლები:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹² მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დამოუკიდებელი ინსპექტორი უფლებამოსილია მიიღოს დასაბუთებული გადაწყვეტილება მოსამართლის მიმართ დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ თუ მოსამართლეს შეუწყდა სამოსამართლო უფლებამოსილება (2020 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი რედაქცია).

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს -- -- განკარგულების თანახმად, 2021 წლის -- -- -- -- ამოეწურა მოსამართლის უფლებამოსილების ვადა.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹² მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დამოუკიდებელი ინსპექტორი იღებს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას მოსამართლის მიმართ დისციპლინური სამართალწარმოების დაწყებაზე უარის თქმის შესახებ ან მოსამართლის მიმართ დაწყებული დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ თუ მოსამართლეს შეუწყდა სამოსამართლო უფლებამოსილება.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის თანახმად, დისციპლინური სამართალწარმოება ხორციელდება მხოლოდ საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა მიმართ. გამომდინარე იქიდან, რომ -- -- აღარ ახორციელებს სამოსამართლო უფლებამოსილებას, იგი არ წარმოადგენს „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით განსაზღვრულ დისციპლინური სამართალწარმოების სუბიექტს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, დამოუკიდებელმა ინსპექტორმა იხელმძღვანელა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹² მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

-- -- 2019 წლის 21 ნოემბრის №-- საჩივარზე ყოფილი მოსამართლის -- -- მიმართ შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

ზურაბ აზნაურაშვილი
დამოუკიდებელი ინსპექტორი